

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lipca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Grażyna Łazowska
Protokolant	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 6 lipca 2022 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o zwrot nienależnie opłaconych składek

na skutek odwołania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 26 marca 2021 r. **nr** (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że nakazuje organowi rentowemu zwrócić odwołującej nadpłacone składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych w wysokości 5.048,92 zł (pięć tysięcy czterdzieści osiem złotych 92/100);

2. zasądza od organu rentowego na rzecz odwołującej kwotę 1.800 zł (tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) sędzia Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 708/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 26 marca 2021r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G. (poprzednio (...) Sp. z o.o. w G.) zwrotu nienależnie opłaconych składek z uwagi na trwające postępowania w Wydziale (...) i Składek w sprawie podlegania do ubezpieczeń pracowników.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że z uwagi na ww. postępowania nie można prawidłowo rozliczyć konta i ustalić ewentualnej nadpłaty.

W odwołaniu od decyzji (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. wniosła o jej uchylenie i zasądzenie od organu rentowego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w skarżonej decyzji. Jednocześnie organ rentowy złożył wniosek o zasądzenie od odwołującej Spółki zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, a także wniosł o zawieszenie postępowania stosownie do art.177§1 pkt 1 k.p.c.

Postanowieniem z 5 października 2021r. Sąd na podstawie art.177§1 pkt 1 k.p.c. zawiesił postępowanie.

Sąd uznał, że rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy zależy od wyniku postępowań toczących się na skutek odwołania płatnika składek od decyzji organu rentowego dotyczących ustalenia właściwego ustawodawstwa dla osób zatrudnionych przez odwołującą Spółkę, a więc ustalenia czy dany pracownik podlega ustawodawstwu państwa polskiego czy też innego państwa i w konsekwencji, czy odwołująca Spółka jest zobowiązana odprowadzać za niego składki w Polsce czy też nie. Dopiero prawomocne zakończenie tych postępowań pozwoli dokonać prawidłowego rozliczenia konta płatnika składek i ustalić ewentualną wysokość nadpłaty, która będzie podlegała zwrotowi odwołującej Spółce.

W rozpoznaniu zażalenia odwołującej Spółki od powyższego orzeczenia Sąd Apelacyjny w Katowicach postanowieniem z 24 lutego 2022r. sygn. III AUz 313/21:

- w pkt 1 uchylił zaskarżone postanowienie;
- w pkt 2 zasądził od ZUS na rzecz (...) Sp. z o.o. w G. kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu wskazał, że brak jest podstaw do automatycznego zawieszenia postępowania. Sąd Apelacyjny zauważył, że akta sprawy nie zawierają żadnej informacji o nadpłacie składek skierowanej przez organ rentowy do Spółki, a nadto z treści zażalenia, wewnętrznej korespondencji zawartej w aktach organu rentowego można wywnioskować, że spory o ustalenie właściwego ustawodawstwa dla pracowników Spółki dotyczą okresu od maja 2014r. do listopada 2017r. Na obecnym etapie postępowania przed Sądem I Instancji akta sprawy nie zawierają jednak danych, pozwalających na poczynienie powyżej wskazanych ustaleń, a w konsekwencji na stwierdzenie – że rozstrzygnięcie o żądaniu zwrotu konkretnie żądanej przez Spółkę kwoty (a nie - potencjalnie jeszcze wyższej) faktycznie zależy od rozstrzygnięcia toczących się pomiędzy Spółką a organem rentowym sporów sądowych dotyczących ustalenia właściwego ustawodawstwa dla pracowników Spółki. Zaskarżone postanowienie jest zatem co najmniej przedwczesne, o ile nie – bezprzedmiotowe.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy zobowiązał organ rentowy do przedłożenia wszelkiej dokumentacji dotyczącej stwierdzenia nadpłaty składek przez odwołującą Spółkę, wyjaśnienia jakiego okresu dotyczy ta nadpłata i jaki ma związek z prowadzonymi postępowaniami sądowymi, wskazania w jakim trybie organ rentowy poinformował odwołującą Spółkę o istniejącej nadpłacie i złożenia odpisu tego pisma.

W piśmie procesowym z 17 maja 2022r. organ rentowy wskazał, że płatnik składek w dniu 2 lutego 2021r. odebrał pismo informujące o nadpłacie, które zostało wygenerowane systemowo dnia 3 stycznia 2021r. W związku z umorzeniem należności za okres marzec – kwiecień 2020r. po zwolnieniu z obowiązku opłacania składek w wyniku COVID-19 na koncie płatnika powstała nadpłata z tytułu świadczeń w kwocie 5 048,65 zł, która następnie została rozliczona na poczet dalszych składek w kolejnych miesiącach. W następstwie wpłat dokonywanych przez płatnika w dalszych rozliczeniach widnieje nadpłata. W związku z toczącymi się postępowaniami, które determinują prawidłowe zapisy na kontach ubezpieczonych, na chwilę obecną nie można ustalić prawidłowego salda i zwrócić powstałej na koncie płatnika nadpłaty. Na chwilę obecną brak jest również dokumentów rozliczeniowych za miesiące luty i marzec 2022r., co dodatkowo uniemożliwia ustalenia prawidłowego salda na koncie płatnika składek.

Do pisma tego organ rentowy załączył dokumenty stwierdzające nadpłatę składek oraz pismo informujące płatnika składek o nadpłacie.

Sąd zważył co następuje:

(...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art.24 ust.6a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz.U. z 2022r., poz.1009) nienależnie opłacone składki podlegają zaliczeniu przez Zakład z urzędu na poczet zaległych lub bieżących składek, a w razie ich braku - na poczet przyszłych składek, chyba że płatnik składek złoży wniosek o zwrot składek, z zastrzeżeniem ust. 6c, 8 i 8d.

Zakład zawiadamia płatnika składek o kwocie nienależnie opłaconych składek, które zgodnie z ust. 6a mogą być zwrócone, jeżeli kwota nienależnie opłaconych składek przekracza dziesięciokrotność kwoty kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym w administracji (ust.6b).

Po stwierdzeniu, że składki zostały nienależnie opłacone, płatnik składek może złożyć wniosek o ich zwrot (ust.6c).

Nienależnie opłacone składki podlegają zwrotowi w terminie 30 dni od dnia wpływu wniosku, o którym mowa w ust. 6c. Zwrot następuje w formie bezgotówkowej na rachunek bankowy płatnika składek zewidencjonowany na koncie płatnika składek. W przypadku braku płatnika składek nienależnie opłacone składki podlegają zwrotowi następcy prawnemu w terminie i na zasadach określonych dla płatnika składek (ust.6d).

Jeżeli nienależnie opłacone składki nie zostaną zwrócone w terminie określonym w ust. 6d, podlegają oprocentowaniu w wysokości równej odsetkom za zwłokę pobieranym od zaległości podatkowych, od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 6c (ust.6e).

Mając na uwadze zalecenia Sądu Apelacyjnego w Katowicach zawarte w uzasadnieniu postanowienia tegoż Sądu z 24 lutego 2022r. uzupełnione zostały akta sprawy o dokumenty stwierdzające nadpłatę składek w wysokości 5 048,92 zł, co dotyczy składek za 2020r., o której to nadpłacie organ rentowy zawiadomił płatnika składek pismem ze stycznia 2021r. Sąd zobowiązał organ rentowy o wykazanie, że pomiędzy kwotą nadpłaty a toczącymi się postępowaniami sądowymi istnieje powiązanie, na co zwrócił uwagę Sąd Apelacyjny, lecz organ rentowy okoliczności tych nie wykazał. W takiej sytuacji Sąd uznał, że istnieją podstawy do uwzględnienia żądania odwołującej Spółki, mając także na uwadze cytowany na wstępie art.24 ust.6b i ust.6c ustawy systemowej. Rację ma odwołująca, że przepisy ustawy systemowej nie wskazują żadnych okoliczności, na podstawie których organ rentowy mógłby odmówić zwrotu nadpłaty. Zwrócił na to uwagę także Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu postanowienia z 24 lutego 2022r., że jeżeli organ rentowy faktycznie poinformował Spółkę w trybie art.24 ust.6b i nast. ustawy systemowej o kwocie nienależnie opłaconych składek, to Spółka może zasadnie zadysponować wskazaną kwotą w sposób wynikający z art. 24 ust.6a tejże ustawy.

W konsekwencji Sąd na podstawie art.477¹⁴ § 2 k.p.c. w pkt 1 wyroku zmienił skarżoną decyzję w ten sposób, że nakazał organowi rentowemu zwrócić odwołującej nadpłacone składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych w wysokości 5 048,92 zł

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. w związku z §2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. (Dz.U. z 2018r., poz.265) w sprawie opłat czynności radców prawnych.

(-) sędzia Grażyna Łazowska